

“La literatura no havia estat fidel a la vida del bandoler Serrallonga”

Llorenç Capdevila (Alpicat, Segrià, 1969), autor de diverses novel·les històriques, publica a Proa *Serrallonga, l'últim bandoler*, biografia novel·lada de Joan Sala i Serrallonga, el mític lladre osonenc penjat l'any 1634.

—Per què us ha interessat el bandoler Serrallonga?

—Primer, perquè m'interessaven els personatges que es mantenen al marge de la convencionalitat, com els marginals i els fora de la llei. Per altra banda, resulta atractiu perquè va ser un home excepcional, conegut més com a personatge de llegenda que com a personatge històric. I finalment perquè és un personatge literari sense literatura.

—Víctor Balaguer no li va dedicar un drama molt famós?

—Sí, però el que va fer va ser adaptar una obra de teatre que havien escrit uns senyors de Madrid a l'estil del teatre madrileny de Lope, *Don Juan de Serrallonga*, que l'únic que tenia del personatge era el nom. Per exemple, el van convertir en noble, sense ser-ho. Balaguer va fer una ficció a partir d'un nom. I la tradició folklòrica dels Balls de Serrallonga també té com a partida l'obra. La literatura no havia estat fidel al personatge.

—Què us ha calgut inventar per completar la biografia novel·lada del bandoler?

—La novel·la té dues trames paral·leles i una d'aquestes és de ficció. Una mena de periodista de l'època que treballa per a un impressor que publica diaris d'una sola notícia investiga la vida del bandoler. El cronista cobreix la seva execució i a partir d'aquí comença a interessar-se pel personatge i vol conèixer la persona que hi ha al darrere. I al llarg d'aquesta reconstrucció es trobarà amb una intriga. Aquesta és la ficció.

—I la resta és històrica?

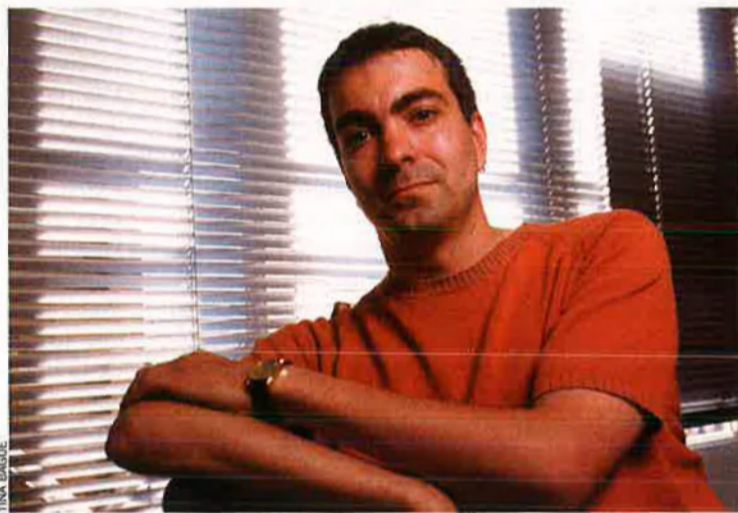
—He estat tan escrupolós com he pogut. Un 80 per cent de l'acció protagonitzada per Serrallonga és documentada.

—Le seves darreres paraules enigmàtiques, “vola, rossinyol, vola ben lluny”, són reals?

—No, això és el que desencadena la recerca. Com el mot “Rosebud” a *Ciudadà Kane*.

—Voleu Serrallonga com un lladre de camí ral, un herol, un home excepcional, o, simplement, el darrer bandoler?

—D'exceptional ho era, per la seva capacitat de lideratge.

Llorenç Capdevila publica la novel·la històrica *Serrallonga, l'últim bandoler*, a Proa.

És una víctima del moment, un pagès que es veu abocat al bandolerisme. Era normal que els jornalers, en acabar la feina de temporada, fessin de bandolers. I és el darrer perquè poc després els bandolers es fan revolucionaris. La guerra dels Segadors absorbeix els pagesos que s'havien dedicat al bandolerisme. Després de Serrallonga encara hi haurà bandolers, però ja no tindran la seva fama.

—Per què esdevé un mite, una llegenda?

—Va bandolejar més

anys que la majoria, més de deu anys, i va sobreviure a tots els seus companys de quadrilla, sol, amb la seva companya, en una situació pràcticament de fugida endavant. El seu final és tràgic i literari. I després s'ha creat una llegenda falsa, com el fet que robava als rics per donar-ho als pobres.

—El mite, tot i coure's a Madrid, no pot estendre's a Catalunya per la necessitat que té la gent de glorificar els valents que s'enfronten amb el poder?

—Segur que sí. Aquest mite té un origen culte i després es popularitza i s'adapta folklòricament. No tant per enfrontar-se amb el poder com per burlar-se'n. I després el romanticisme el recupera per a la literatura culta. Fa un procés curiós. De la literatura culta baixa al folklore i després torna a la culta, convertit en heroi nacional.

—Els vostres llibres anteriors fan un retrat polític de l'època. Aquí em sembla que no.

—Aquí el retrat hi és en un sentit més cultural. És un retrat de l'època, en aquest cas de la cultura del barroc, més subtil que en ocasions anteriors. En certa manera el personatge és un símbol de l'època, extremat i contradictori. D'altra banda hi ha detalls que són també reflex del moment, com és el tema de la manipulació de l'opinió pública. Al cronista li prohibeixen publicar un opuscle sobre Serrallonga perquè no interessa al poder. En el barroc es té consciència per primer cop de la necessitat de manipular l'opinió pública.

—Hem observat que ara el vostre estil és més directe.

—Sí. Hi ha un treball conscient de depuració. He intentat una cosa que em resulta difícil, simplificar el meu estil natural.

Lluís Bonada